

Sekretess hos Riksdagens ombudsmän

Sammanfattning

Utskottet föreslår på framställning av Riksdagens ombudsmän (JO) att det i sekretesslagen införs en föreskrift så att sekretesskyddet för uppgifter om de anställda i JO:s personaladministrativa verksamhet kommer att överensstämma med det som gäller i motsvarande verksamhet vid myndigheter bl.a. inom rättsväsendet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Framställningens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden	5
Sekretessen i JO:s personaladministrativa verksamhet.....	5
Gällande ordning	5
Framställningen	6
Remissyttrandena.....	6
Utskottets ställningstagande	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	8
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets lagförslag.....	9
Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).....	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen antar det av utskottet i bilaga 2 framlagda förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100). Därmed bifaller riksdagen framställning 2003/04:JO2.

Stockholm den 10 februari 2004

På konstitutionsutskottets vägnar

Gunnar Hökmark

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunnar Hökmark (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Helena Bargholtz (fp), Pär Axel Sahlberg (s), Ingvar Svensson (kd), Mats Einarsson (v), Mats Berglind (s), Anders Bengtsson (s), Tobias Krantz (fp), Kerstin Lundgren (c), Helene Petersson (s), Nils Fredrik Aurelius (m), Billy Gustafsson (s), Gustav Fridolin (mp) och Inger Jarl Beck (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Riksdagen har hänvisat Riksdagens ombudsmäns framställning till konstitutionsutskottet för beredning. Framställningen har inte föranlett någon motion.

Konstitutionsutskottet har remitterat framställningen till Kammarrätten i Göteborg, Stockholms tingsrätt, Justitiekanslern, Riksåklagaren, Datainspektionen, Sveriges advokatsamfund, Svenska Tidningsutgivareföreningen (Tidningsutgivarna) och Svenska Journalistförbundet för yttrande.

Framställningen har inte remitterats till Lagrådet. Lagförslaget ligger inom det område där yttrande av Lagrådet enligt 8 kap. 18 § regeringsformen bör inhämtas före riksdagens beslut. Med hänsyn till frågans beskaffenhet har utskottet bedömt att ett sådant yttrande inte behövs. Den sekretess som föreslås i framställningen är av den arten att den vanligen föreskrivs av regeringen i förordningsform. Någon lagrådsgranskning förekommer inte i dessa fall.

Regeringen har den 5 februari 2004 beslutat en lagrådsremiss över ett förslag till ändringar i sekretesslagen. Lagrådsremissen innehåller bl.a. förslag angående den nu aktuella bestämmelsen. En proposition i ärendet väntas senare i vår.

Framställningens huvudsakliga innehåll

Riksdagens ombudsmän (JO) har i en framställning till riksdagen, 2003/04:JO2, begärt att gällande lag ändras så att sekretesskyddet för uppgifter om de anställda i Riksdagens ombudsmäns personaladministrativa verksamhet kommer att överensstämma med det som gäller i motsvarande verksamhet vid myndigheter bl.a. inom rättsväsendet.

Utskottets överväganden

Sekretessen i JO:s personaladministrativa verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att sekretess skall gälla för vissa uppgifter i JO:s personaladministrativa verksamhet.

Gällande ordning

Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen skall varje svensk medborgare till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning ha rätt att ta del av allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar får enligt 2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen begränsas om det är påkallat med hänsyn till bl.a. intresset av att förebygga och beivra brott (punkt 4) och skyddet för enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden (punkt 6).

En begränsning av rätten att ta del av allmänna handlingar skall anges noga i bestämmelse i sekretesslagen (1980:100) eller i en annan lag som sekretesslagen hänvisar till. Efter bemyndigande i en sådan bestämmelse får regeringen genom förordning meddela närmare föreskrifter om bestämmelsens giltighet.

Enligt 7 kap. 11 § fjärde stycket sekretesslagen gäller sekretess i en myndighets personaladministrativa verksamhet för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Vidare gäller, i den utsträckning som regeringen föreskriver det, sekretess i personaladministrativ verksamhet hos myndighet där personalen särskilt kan riskera att utsättas för sådant men, för uppgift om enskilds bostadsadress, hemtelefonnummer och personnummer, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men.

Bestämmelsen infördes år 1994 (prop. 1993/94:165, bet. 1993/94:KU38). Bakgrunden var att vissa yrkesgrupper är mer utsatta för hot och trakasserier än andra. Som exempel nämndes personal hos polis-, åklagar- och kronofogdemyndigheter samt myndigheter inom socialtjänsten. Regeringen påpekade att rätten till insyn i myndigheternas verksamhet först och främst kräver att var och en kan ta del av sådant som rör anställdas tjänst och tjänsteutövning och att den anställda kan nås på arbetsplatsen. Något starkare intresse av att allmänheten skall kunna nå tjänstemannen i hemmet, om tjänstemannen inte själv vill det, finns normalt inte, framhöll regeringen.

Regeringen har med stöd av bemyndigandet föreskrivit sådan sekretess i den personaladministrativa verksamheten hos bl.a. domstolar, polismyndig-

heter, åklagarmyndigheter och kriminalvårdens myndigheter. Föreskriften finns i 1 a § sekretessförordningen (1980:657).

Framställningen

Riksdagens ombudsmän (JO) har i en framställning till riksdagen, 2003/04:JO2, begärt att gällande lag ändras så att sekretesskyddet för uppgifter om de anställda i Riksdagens ombudsmäns personaladministrativa verksamhet kommer att överensstämma med det som gäller i motsvarande verksamhet vid myndigheter bl.a. inom rättsväsendet.

För att uppnå detta skydd föreslår JO att 7 kap. 11 § fjärde stycket sekretesslagen (1980:100) ges följande lydelse.

Sekretess gäller i annat fall – – – uppgiften röjs. Vidare gäller *hos Riksdagens ombudsmän, samt i den utsträckning regeringen därutöver föreskriver*, sekretess i personaladministrativ verksamhet – – – närstående lider men.

I *bilaga 2* har förslaget av utskottet utformats som ett förslag till lag om ändring i sekretesslagen med vissa redaktionella förändringar i förhållande till JO:s framställning.

Remissyttrandena

Framställningen har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av Kammarrätten i Göteborg, Stockholms tingsrätt, Justitiekanslern, Riksåklagaren, Datainspektionen, Sveriges advokatsamfund och Svenska Journalistförbundet. Justitiekanslern har tillagt att det finns skäl att överväga om inte även sekretesskyddet för personuppgifter hos den myndigheten bör förstärkas på motsvarande sätt. Justitiekanslern avser att göra en framställning till regeringen om detta.

Tidningsutgivarna anser att förslaget i och för sig är förståeligt men att många ser JO som en garant för öppenhet och offentlighetsprincipens upprätthållande. I ljuset av detta ter det sig enligt Tidningsutgivarna något främmande att hemlighålla vissa uppgifter om dem som är verksamma hos just JO. Tidningsutgivarna förordar därför att den föreslagna ändringen inte genomförs utan närmare utredning och att, om någon form av sekretessreglering ändå bedöms nödvändig, den utformas med ett rakt skaderekvisit.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av de ovan återgivna uttalandena i lagstiftningsärendet 1994 kräver insynen i myndigheternas verksamhet främst att det går att ta del av sådant som rör anställdas tjänst och tjänsteutövning och att det går att nå de anställda på arbetsplatsen. Något starkare intresse av att allmänheten skall kunna nå tjänstemannen i hemmet, om tjänstemannen inte själv vill det, finns normalt inte.

Enligt utskottets uppfattning utgör personalen hos Riksdagens ombudsmän en sådan yrkesgrupp som löper större risk att utsättas för hot än många andra.

Sekretess enligt förslaget bör därför gälla för uppgifter om enskildas bostadsadresser, hemtelefonnummer och personnummer i den personaladministrativa verksamheten hos myndigheten.

Med hänsyn till ombudsmännens ställning bör bestämmelsen tas in i lag. Texten i den paragraf som berörs bör samtidigt ges en könsneutral utformning.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställning 2003/04:JO2 Förstärkt sekretesskydd för vissa uppgifter i Riksdagens ombudsmäns personaladministrativa verksamhet:

Riksdagens ombudsmän föreslår att riksdagen antar förslag till ändrad lydelse av 7 kap. 11 § fjärde stycket sekretesslagen (1980:100) enligt följande: Sekretess gäller i annat fall – – – uppgiften röjs. Vidare gäller hos Riksdagens ombudsmän, samt i den utsträckning regeringen därutöver föreskriver, sekretess i personaladministrativ verksamhet – – – närstående lider men.

BILAGA 2

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 11 §¹ sekretesslagen (1980:100) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*7 kap.
11 §

Sekretess gäller i myndighets personalsociala verksamhet för uppgift som hänför sig till psykologisk undersökning eller behandling och för uppgift om enskilds personliga förhållanden hos psykolog, personalkonsulent eller annan sådan befattningshavare som särskilt har till uppgift att bistå med råd och hjälp i personliga angelägenheter, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon *honom närstående* lider men.

Sekretess gäller i verksamhet som avses i första stycket för annan uppgift om enskilds personliga förhållanden än som där nämns, om det kan antas att den enskilde eller någon *honom närstående* lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i myndighets personaladministrativa verksamhet i övrigt för uppgift om enskilds hälsotillstånd och för sådan uppgift om enskilds personliga förhållanden som hänför sig till ärende om omplacering eller pensionering av anställd, om det kan antas att den enskilde eller någon *honom närstående* lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte i ärende om anställning eller disciplinansvar och inte heller för beslut i annat ärende som avses i detta stycke.

Sekretess gäller i myndighets personalsociala verksamhet för uppgift som hänför sig till psykologisk undersökning eller behandling och för uppgift om enskilds personliga förhållanden hos psykolog, personalkonsulent eller annan sådan befattningshavare som särskilt har till uppgift att bistå med råd och hjälp i personliga angelägenheter, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon *närstående till den enskilde* lider men.

Sekretess gäller i verksamhet som avses i första stycket för annan uppgift om enskilds personliga förhållanden än som där nämns, om det kan antas att den enskilde eller någon *närstående till honom eller henne* lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i myndighets personaladministrativa verksamhet i övrigt för uppgift om enskilds hälsotillstånd och för sådan uppgift om enskilds personliga förhållanden som hänför sig till ärende om omplacering eller pensionering av anställd, om det kan antas att den enskilde eller någon *närstående till den enskilde* lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller dock inte i ärende om anställning eller disciplinansvar och inte heller för beslut i annat ärende som avses i detta stycke.

¹ Senaste lydelse 1996:155.

Nuvarande lydelse

Sekretess gäller i annat fall än som avses i första–tredje styckena i myndighets personaladministrativa verksamhet för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon *honom närstående* utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Vidare gäller, *i den utsträckning regeringen föreskriver, sekretess i personaladministrativ verksamhet hos myndighet där personalen särskilt kan riskera att utsätts för sådant men*, för uppgift om enskilds bostadsadress, hemtelefonnummer och personnummer, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon *honom närstående* lider men.

Sekretess gäller för uppgift i tjänstgöringsomdöme som upprättats inom utrikesförvaltningen.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Föreslagen lydelse

Sekretess gäller i annat fall än som avses i första–tredje styckena i myndighets personaladministrativa verksamhet för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon *närstående till den enskilde* utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Vidare gäller *hos Riksdagens ombudsmän sekretess i myndighetens personaladministrativa verksamhet* för uppgift om enskilds bostadsadress, hemtelefonnummer och personnummer, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon *närstående till den enskilde* lider men. *Motsvarande sekretess gäller, i den utsträckning regeringen föreskriver, hos myndighet där personalen särskilt kan riskera att utsätts för våld eller annat allvarligt men.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 2004.